לא אדון קרן מקרן אני אדון קרן מרגל ומה במקום שהקל על השן ועל הרגל

ברה"ר החמיר בקרן מקום שהחמיר על השן

ועל הרגל ברשות הניזק אינו דין שנחמיר

בקרן אמרו לו דיו לבא מן הדין להיות

כנדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק

חצי נוק: גמ' ור"ם לית ליה דיו והא דיו

דאורייתא הוא ידתניא מדין ק"ו כיצד ויאמר

ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים ק"ו לשכינה ארבעה עשר יום אָלא ְדיו לבא מן הדין להיות

כנדון יכי לית ליה דיו היכא דמפריך ק"ו

היכא דלא מפריך ק"ו אית ליה דיו התם שבעה דשכינה לא כתיבי אתא ק"ו אייתי

ארכסר אתא דיו אפיק שבעה ואוקי שבעה

אבל הכא חצי נזק כתיב ואתא ק"ו ואייתי

חצי נזק אחרינא ונעשה נזק שלם אי דרשת

דיו אפריך ליה ק"ו ורבנן שבעה דשכינה

כתיבי תסגר שבעת ימים ור"מ ההוא תסגר

דדרשינן דיו הוא ורבנן כתיב קרא אחרינא

יותסגר מרים ור"ם ההוא דאפי בעלמא

דרשינן דיו ולא תאמר הכא משום כבודו

של משה אבל בעלמא לא קמ"ל א"ל רב

פפא לאביי והא האי תנא דלא דריש דיו

ואע"ג דלא מפריך ק"ו דתניא קרי בזב

מניין ודין הוא מה מהור במהור ממא בממא

ממא במהור אינו דין שיהא ממא בממא

וקא מייתי לה בין למגע בין למשא ואמאי

נימא אהני ק"ו למגע אהני דיו לאפוקי

משא וכי תימא למגע לא אצמריך ק"ו

דלא גרע מגברא מהור איצטריך סד"א

מקרה לילה כתיב מי שקריו גורם לו יצא

זה שאין קריו גורם לו אלא דבר אחר גרם לו קמ"ל מידי ולא ד"א כתיב ומאן תנא דשמעת ליה דאמר שכבת זרע של זב

מממא במשא לא ר"א ולא רבי יהושע ידתנן

שכבת זרע של זב מממא במגע ואין מממא ס

במשא דברי רבי אליעזר ורבי יהושע

אומר אף מטמא במשא סלפי שאי

אפשר בלא צחצוחי זיבה עד כאן לא קאמר

רבי יהושע התם אלא שאי אפשר בלא

ברדי ולא ד"א בתיב. מימה דנימא דאהני ק"ו למגע ומשא לטומאה גופיה ואהני דיו לומר דלא מטמא אדם לטמא בגדים ובריש

מסכת כלים ובסוף מסכת זבים משמע דש"ז של זב מטמא אדם לטמא בגדים וכ"ת לא שייך דיו לחלק בטומאה שלא מלינו שום דבר שמטמא במשא שלא יטמא אדם לטמא בגדים הא לעיל (דף יח:) אמרינן כי האי גוונא לר"ט אהני ק"ו לנ"ש ואהני דיו למגופו

ואע״פ שלא מלינו נ״ש מגופו וכן לקמן גבי מפץ אומר אהני ק״ו לטומאת ערב ואהני דיו לטומאת ז׳ ואע״פ דלא מלינו דבר הנוגע

זובו

עה א מיי' פ"א מהלי מטמאי משכב ומושב הלכה יד:

תורה אור השלם 1. וַיּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה וְאָבִיהְ יָרֹק יְרַק בְּפְנֶיהְ הַלא תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִיוּ תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף:

2. וַתִּסָגר מִרְיָם מְחוּץ שבעת למחנה ְוְהָעֶם לֹא נְסַע עֵד הֵאָסֵף וְהָעֶם לֹא נְסַע עֵד הֵאָסֵף במדבר יב טו מרים: 3. כי יהיה בר איש אשר לא יְהְיֶה טְהוֹר מִקְּרָה לְיִלְה וְיִצְא אֶל מִחוּץ לַיִּלְה וְיִצְא אֶל מִחוּץ לַמִּחֲנָה לא יְבא אֶל תּוֹךְ

מוסף רש"י

מדין קל וחומר כיצד. מנין שהתורה ניתנה לידרש ק"ו (זבחים סט:) נרים מורם כהנים חנים כ' חשבו בלבי חווה להוחבי מדות התורה נדרשת נהן מה"ו ומגזרה שוה ומבניו מנק ד המבונה שוה המפנק אב כו' והדר מפרש להו חדא חדא מק"ו כילד, באיזה ענין אנו דורשין דבר מדנל ע"י ק"ו (רשב"ם ב"ב קיא.). הלא תכלם. לשון מימה הוא ולשון ק"ו "בחות חוים. דיו לבא שון עיננה הוח ונחון ק"ו (ובחים 100). דיו לבא מן הדין להיות כנדון. לפיכך לף כנזפתי מסגר שבעת ימים (במדבר יב יד). הכחוב למדך שליון רשלי הכונו מו הדא או החיי להטיל על הבא מו הדיו יותר מן הנידון, דכתיב מסגר שבעת ימים (זבחים סט:) כלומר לא להחמיר בחמור מבקל, הואיל ובא ללמוד מן הקל, אלא דיו ללמד שיהא כמלמד. כלומר ליו לכל מן הדין כו' (רשב"ם ב"ב שם). כי לית ליה דיו היכא דמפריד ק"ר. כגון אי הוה אמר דיו דלא משלם אלא פלגא, מאי אהני לן ק"ו, הא מקרא נמי שמעינן שברשות הניזק לא גרע, דהא בקרא דנגיחתם לא כתיב לשות הרנים (לעיל יח:). לפי שאי אפשר. לרחות שכבת זרע הבאה מן הזב בלא טיפת לחלוחי

רבינו חננאל (המשך) טהור, טהור. הנה רוקו שלכל אדם שהוא טהור רוקו טהור אבל רוקו טמא בכל אדם טהור, אינו [דין] שיהא טמא אפי׳ כזובו שמטמא במשא. והיה לו לדרוש להיות כקרויו שלטהור, מה זה קירוי שלטהור מטמא במגע ולא במשא, אף זה שלזב כך. וכיון שלא דרש כך, ש"מ דלא דריש דיו, ואע"ג דלא מיפריך ק"ו. ואוקימנא דלמגע לא איצטריך ק"ו דלא גרע מן גברא טהור, דהוא בעל קרי, דמטמא במגע. ואע"ג דאמרי' בנוגע. ואע ג ואנורי איצטריך ק"ו למגע, כבר נדחה האי סברא, נדחה נוחה האי סבוא, דאיתקשה מאן דאית ליה האי סברא ומייתי לה מדבר אחר. אקשי עליה מידי דבר אחר כת׳.

.((ITG CE.)

אני לא אדון קרן מקרן. לדבריהם קאמר להו דלדידיה לים ליה דיו היכא דמפריך ק"ו וא"ת מה לשן ורגל שכן הזיקן מלוי תאמר בקרן שאין הזיקו מלוי כ"כ דבחזקת שימור קיימי למ"ד פלגא מקא קנסא יואין לומר מרשות לרשות גמרינן ומה רה״ר שהקיל בה

רשות הניזק לא כל שכן דמ"מ שייך למפרך שפיר כדמשמע לקמן דבעי למילף כופר שלם בתם בחלר הניזק מנזקין דרגל ופריך מה לנזקי' דרגל שכן ישנן באש וי"ל דלאו פירכא היא דאין חומרא זו מועלת לחייבו ברה"ר והכי דיינינן ק"ו ומה שן ורגל שאין חומרות מועילות לחייבו ברה"ר (ה) נ"ש כו' מ' ובפ"ק דובחים (דף י.) גבי שוחט לשתה לזרוק דמה שלא לשתה דפסול מק"ו דשוחט חוץ לזמנו דכשר ופריך מה לחוץ לזמנו שכן כרת אע"פ שאין חומרא זו מועלת י לחוך לזמנו לפסול חומרא שהחמירה תורה שאני דכיון שהחמירה תורה חומרא זו החמירה חומרא אחרת וא"ת והיכי קאמרי רבנן דיו כל ק"ו כך הוא לבשביל חומרא אחריתי קטנה שיש בזה מה שחין בזה יש ליתן בחמור כל החומרות שבקל וי"ל כיון שהחומרה מעין הדין שאנו באין ללמוד שייך לומר דיו שפיר וא"ת בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לה:) אמר ותהא הבורת מת מלוה דוחה שבת מק"ו ומה עבודה שהיא דוחה שבת קבורת מת מלוה דוחה אותה שבת שנדחית מפני עבודה אינו דיו שתהא מת מצוה דוחה אותה והשתא נימא כמו שאינה דוחה את העבודה אלא בשב ואל תעשה כך אל תדחה שבת אלא בשב ואל תעשה וי"ל כיון דגוף העבודה נדחית מפני קבורת מת מלוה אין לנו לומר שתהא ° חמורה ממנה

לענין שן ורגל החמיר בה לענין קרן

בשום מקום: "ן לשבינה י"ד יום. אור״ת משום דאמרינן ס בהמפלת (נדה דף לא.) שהאב ואם נותנין בו כל אחד ה׳ דברים והקב״ה נותן בו י׳ דברים וי"מ דנקט י"ד יום כנגד שני הסגרות דאין הסגר פחות מז' ימים וכן מוכח

בתוספתה דמסכת הבותש: והא האי תנא דלא דריש דיו. וכולהו מידחו ותימה דבפרק השואל (ב"מ דף נה.) פריך הניחא למאן דאית ליה דיו אלא למאן דלית ליה דיו מאי איכא למימר ואף על גב דהתם לא מפריך קל וחומר ויש לומר לק״ל למאי מעיהרא דפריך

להנך אמוראי:

דהתם לאו אליבא דרבי טרפון אלא אליבא דרבנן דאית להו דיו היכא דמפריך קל וחומר: ועמדה הברייתא דלמגע לא צריך ק"ו, ולא גרע מגברא טהור. וכי איצטריך ק"ו לאייתויי קירויו שלוב לטמא ממשא, ואי דריש דיו למעוטי מלטמא במשא איפריך ק"ו, ומשום האי לא דריש האי תנא דיו, דסבר לה כר' טרפון. ומא**ן האי תנא** דשמעת ליה דאמר שכבת זרעו שלזב מטמא במגע ובמשא. לא ר׳ אליעז׳ ולא ר׳ יהושע. דתניא שכבת זרעו שלזב כו׳. ואפי׳

לא אדון קרן מקרן. כדאמרן לעיל אלא קרן מרגל מקום שהחמיר עליו בשן ורגל אינו דין שנחמיר בקרן: דיו לבא מן הדין להיום כנדון. דסוף סוף אי לאו קרן ברה"ר לא משתכחת לד "ק"ו: גבו" והא דיו דאורייסא הוא דסניא. גבי י"ג מדות בתורת כהנים מדין

> אי דרשת דיו מיפרך ק"ו כוליה ולא גמרת בה מידי כדמפרשינן דהתם שבעה דשכינה כו': הכא חלי נוק דרשת דיו ואוקמת ליה ברשות הניזק אחלי כוק לא אגמרינן ק"ו מידי: ור"ע ההוא חסגר. לאשמועינן דרכשינו דיו הוא דאתא דאי לא כתיב קריו של זב מניין שתהא הטיפה מטמא במגע ובמשא כטיפה של זוב דקי"ל במסכת נדה (דף נה.) שמטמא במשא וקרי לא דמי לזוב כדאמר בפרק שביד הטהור כדדרשינן במסכת נדה (דף מג:) מנין לרבות את הנוגע בשכבת זרע ת"ל או איש אינו דין שיהא טמא בוב: וקמייםי לה בין דהת קרי של טהור חינו מטמח לילה כתיב בין בטמח בין בטהור משמע הלכך למגע לא אנטריך ק"ו: ומחן סנח דשמעם ליה כו'. דקחמר דמהאי ק"ו מפיק מגע ומשא מני לא ר"א ולא רבי יהושע: למעלה מהן. משלשה אבות הטומאות דשרן ושכבת זרע וטמא מת דקתני לעיל מהך מתני׳ במסכת כלים ואינם מטמאין אלא במגע:

ק"ו וכו": היכא דמפריך. ומתניתין כתיב. ומשמע נמי ארשות הניזק ואי הכי הוה מוקמינן ליה אארבסר: דאפי' בעלמה דרשיגן דיו. ומייתורה דקרא גמרינן ליה: קרי בוב מניין. בנות כותים (שם דף לה:) זוב דומה ללובן בילה המוזרת קרי דומה ללובן בינה שאינה מוזרת: ומה. רוק שהוא טהור באדם טהור הוי טמא ומטמא במשא באדם טמא כגון זב כדכתיבים וכי ירוק הזב בטהור דמשמע במה (דף נה:) דהיינו משא וכתיבש וכבס בגדיו כו׳ קרי שטמא בטהור הטיפה מטמא במגע כדכתיבי וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע וגו' ואדם נמי מטמא במגע כדכתיבי או איש אשר תנא ממנו שכבת זרע וגו' ודרשינן במסכת נדה בפרק יולא דופן למגע בין למשה. כי רוק: והמהי נימה ה"ו הייתי מגע ודיו הפיה משה. במשח: מידי ולח ד"ח כחיב. מקרה

 ל) ב"ב קיל. זבחים סט:,
כ) [לעיל יח:] (וש"נ),
ג) ל"ל דתניא, ד) [נזיר סו.], ה) [נדה כב.], ו) כלים פ״א ס"א חמור, ת) [ויקרא טו], ט) [שם], י) [שם], כ) [שם כב], ט עיין ר"מ, מ) [ועיין מוספות הדושיו ד: ד"ה מה ליבמה], נ) לשוחט חוץ לומנו. ר"מ, ם) [שם משמע שהאב והאם נותנין רק תשעה וכן הקב"ה ועי בעין יעקב שם ל"ע קלת ועי' בתום' ב"ב קיח. ובתום' זבחים סט: ד"ה וכפי מה דאיתא ק"ו וכפי נהי ..... בשחלתות פרשה יתרו סימן נ"ו א"ש], ע) [עיין מ"ש נתוס' ב"ב קיא. ד"ה ק"ו],

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה אני וכו' שאין חומרות מועילות לחייבו ברה"ר מועילות ברשות הניזק לח ברקן) נ״ש כו':

גליון הש"ם תום' ד"ה אני וכו' כסה"ד חמורה ממנה בשום מקום. עיין יכמות דף ז

רבינו חננאל

ובמהרש"ח שם:

מתני׳. שור המזיק ברשות הניזק כיצד נגח וכו׳. ור׳ טרפוז לא דרש דיו. והא ריו דאורייתא היא דתניא מדין ק"ו כיצד ואביה ירק בפניה הלא תכלם שבעת בפניה היא הכים שבנה ימים, ק"ו לשכינה י"ד. אשכחן נמי בשחיטת קדשים פ' חטאת העוף ריו והא דיו דאורייתא הוא רכתי׳ ויאמר י״י אל משה ואביה ירק כו׳. **ואמרי׳,** לעולם אית לר׳ טרפון נמי דיו היכא דלא מיפרך ק״ר, כגון נזיפת ז׳ שאין כתיב אפי׳ ז׳ ובא בק״ו מאביה שיש לו ז׳ והוא קל, דין שיש לדי הווא קל, דין הוא להיות לשכינה שהיא חמורה ממנו י״ד. יבא דין חמורה ממנו "יד. יבא דין דיו לבא מן הדין להיות נכנדון והוציא ז' מי"ד. משרו ז', אתני ק"ד ללמד ז' לשכינה, כי האי גונא אית ליה לר' טרפון דיו. אבל היכא דמפריך ק"ו לגמרי לא דריש. ואיך מפריך הכא ק״ו, דדרשי יי אור, דדרשינן. הכא מה מקום שהיקל על הרגל ברשים ב---חוגל בו שחורות בים שחיא פטורה החמיר בקרן, שני וחצו את כספו, לא שנא רשות הרבים ולא שנא חצר הניזק לא, דלא גרעא הניזק מרשות הרבים. מקום שהחמיר על הרגל ברשות הרבי' נזק שלם, אינו דין שנחמיר על הקרן ברשות הניזק נזק שלם. ואם תאמ׳ דיו לקרן ברשר׳ הניזק להיות כקרן ברשר׳ הרבי׳ חצי נזק, איפריך ק״ו, וחזר הדין לתחילתו, דהוא מקודם שנדין ק"ו אוקימ׳ חצי נזק שנוין קין אוקינו זוצי נוק דקרא אפי׳ ברשו׳ הניזק, דלא גרע מרשו׳ הרבי׳. וראינו לרכותינו הגאונים וראינו לרבוחינו הגאונים פי' כך, ומה הרגל שהיא קלה ברשו' הרבים ושאינה חייבת נזק שלם חייבת ברשו' הרבי' חצי נזק צרורות א), ודכותה

במת שלא יטמא ז' ושמא יש לנו לחלק דנ"ש ומגופו שני דברים הן ואין זה לחצאין וכן לקמן יש דברים הנוגעים במת שאין להן טומאת ז' ואין נעשים אב הטומאה כגון אוכלין ומשקין וכלי חרם אבל הכא כיון שיש בו טומאת משא אי אפשר להיות לחלאין וכן בפ"ק דפסחים (דף יח: ושם) ילפינן משקין הבאין מחמת שרץ ממשקין הבאין מחמת כלי ולא אמר דיו שיהיו שניים כמותם דלא מצינו דבר הנוגע בשרץ שלא יהא ראשון וא"ת ולימא דאהני ק"ו למגע לטמא אדם לטמא בגדים כרוקו ואהני דיו לאפוקי ממשא וי"ל הא נמי הוי לחצאין דלא אשכחן מידי שמגעו מטמא אדם לטמא בגדים שלא יטמא במשא ואדרבה אשכחן מרכב בריש מסכת כלים שמגעו מטמא אדם ולא לטמא בגדים ומשאו מטמא אדם לטמא בגדים וא״ת ולימא אהני ק״ו למשא ואהני דיו לאפוקי מגעו שלא יטמא אלא אדם לחודיה ולא לטמא בגדים שיהא דינו כמרכב הא נמי ליתא ולאו פירכא היא דמשא דלא כתיב ביה כלל ילפינן מק"ו ומגע דכתיב ביה לא נביא לכל דין מגע רוק מק"ו: אלא האי תנא הוא. והני תנאי דאייתי פרק בתרא דנזיר (דף סו.) ותנא דמתני' דהתם ספברי ש"ז של זב מטמא במשא לא שייך לאחויי כלל הכא דהחם כולהו סברי דוקא קרוב לראיית זיבה מעת לעת או יומו מטמא מסברי ש"ז של זב מטמא במשא לא שייך לאחויי כלל הכא דהחם כולהו סברי בותף קרוב לראיית זיבה מעת לעת או יומו מטמא ש"ז והכא בעי לאחויי תנא שיטמא במשא כל ז' בק"ו מרוקו וא"מ בפרק בנות כותים (נדה דף לד:) דקבעי רב יוסף ראייה ראשונה של מלורע מהו שתטמא במשא כרן ואמאי לא פשיט דמטמא במשא מק"ו מרוקו דטהור בטהור במשור במי זכר ואמאי לא פשיט דמטמא במשא מק"ו מרוקו דטהור בטהור במה לרי של זב דהכא וי"ל דבעיין

צחצוחי זיבה הא לאו הכי לא אלא האי תנא הוא דתנן ילמעלה מהן

1311

הקרן ברשו׳ הרבי׳ נזק שלם וממילא למידין קרן הקרן ברשרי הרבי' נזק שלם וממילא למידין קרן מקרן ב). ואמרו לו דיו לקרן ברשרי הניזק להיותו כקרן ברשרי הרבי', חצי נזק צרורות. כשם שהקרן ברשרי הרבי חצי נזק כך ברשרי הניזק חצי נזק. ואיכא על האי פירושא פירכא. ואקשרי וליכא תנא דלא דריש דיו ואע"ג דלא מפריך ק"ו, והתניא קרויו בזב מנא לן דטמא, ודין הוא טהור בטהור, והוא הרוק שלכל אדם שהוא טהור וגם רוקו טהור, בזב טמא שנ' וכי ירוק הזב וכר'. טמא בטהור, והוא הקרי, אינו דין שיהא טמא בזב. פי׳ הרוק שהוא באדם